

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

— HŐSÉG HÁROM HANGON —

Hallgatom a dalverseny döntőjének magyar közvetítését a televízióban. Egy öntudatos fiatalember tolmácsolja a helyszíni eseményeket a magyar nézőknek. Pontosabban a popdalokat, és azok előadóit. Nem szűkölködik a jelzők használatában, trumpi magasságokba ível a leegyszerűsítő túlzások tekintetében. Minden „hatalmas”, „bődületes”, „elképesztő”, „fantasztikus”, „iszonyat nagy” és „örületes”. Ez a szóсор kilencszer-tízszer ismétlődik egyfajta popapokalipszist rajzolva elő, ahol a két hangra tervezett dallamok új jelentést nyernek. A tudósító aztán tónust vált. Mert amikor az előadókról beszél, minden nő „hölgyemény”, minden férfi „úriember” lesz. Egy különleges kultúrmondtázs részesei vagyunk. Vagy egy bizarr kísérlet? Amelyben az erőszakos semmitmondás üres szépelgéssel párosul? Ki tudja... Én másnap hölgyeményekkel és úriemberekkel tárgyalom ki az iszonyat nagy eseményt.

- ◆ Ingyen jutna el Ausztráliába? Semmi akadály, töltsd le a Quantas légitársaság virtuális vakáció appját! (Szigorúan két p-vel, különben más eredményre juthat.) 2015 óta számos cég kínálja fel a virtuális utazást Chilébe, Hawaiiira vagy éppen Londonba. Csak egy képernyő, egy VR szemüveg, és fagyizhatunk Ruandában, vagy gondolázhatunk Las Vegasban. Nincs csomagolás, átszállás, utasbiztosítás, csak az élmény – otthonról... Az appok kibcsátói, a nagy szállodaláncok és légitársaságok persze marketingnek szánják mindezt: kóstolj bele, aztán fizess ki, és éld át! – sugallják.

Miközben az újítást ünneplik, elfelejtik, hogy a VR utazásban nincs semmi új. Képzletnek és emlékezetnek is hívhatnánk – hatalmas, fejet betakaró szemüveg nélkül is működőnek. Hiszen, ha lehunyom a szemem, ott ülök nagymamám mellett a lellei mólón, és margarinos-paradicsomos kenyérkockát eszem, miközben ő mesél. Mindent érzek, az ízt, az illatot, a fényt, a hangját, a nyarat. Vagy unokatestvéreimmel játszom számháborút, és kitarok a hangyabolyban térdelve is. Aztán, később, édesanyammal sétálunk Brač szigetén az áprilisi szélben, ragyogó virágok közt, megint máskor a fiam táncát nézem a szalagavatón... Lehet, hogy a Quantasnak kellene letöltenie, amire én vagyok képes?

53 fok van a teraszomon. Kétszer is megnézem, aztán lefotózom, hogy elhiggye az is, aki nem városban vészeli át a nyarat. Ha felcserélném a számokat, úgyis sok lenne. Nem úszható meg a klíma vagy a gutaütés, gondolom. Aztán megint eszembe jut nagymamám, aki azt mondta mindig, az utolsó, beteg, ágyhoz kötve töltött négy évében is, a 40 fokos nyári napokon is, hogy az időjárás nem téma. Örülünk annak, ami van. Lehet, hogy a médiában azért a legnépszerűbb hír az időjárás, mert azt reméljük, ha sokat beszélünk róla, végül meggondolja magát? Mindenesetre nagy döntésre jutok. Kikapcsolom a hőmérőt, hogy legyen időm és kedvem gondolkodni mindezen. ◆